Avdeling for allmenne fag

EKSAMEN
I
812 ØKONOMISK RETT

08.05.2003

Tid:	4 timer
Målform:	Bokmål/nynorsk
Sidetal:	4+ framside
Hjelpemiddel:	Noregs Lover og/eller annen offisiell lovtekst uten kommentarer, for eksempel Gundersen/Faafeng jr., Lov og rett for næringslivet, bind II
Merknader:	• Til veiledning for tidsbruken under eksamen antydes, at det kan være rimelig å bruke omtrent 2,5 - 3 timer på oppgave I og 1 - 1,5 timer på oppgave II. • Alle spørsmål skal besvares. • Alle svar skal begrunnes. • Det skal vises til relevante lovbestemmelser.

Eksamensresultata blir offentliggjort på lister med kandidatnummer, lagt i hyllene ved eksamensoppslagstavla, eller du kan gå inn på Arena høgskole – da trenger du heller ikke kandidatnummeret.

BOKMÅL

OPPGAVE 1

Marte Kirkerud, som er selvstendig næringsdrivende bonde, ervervet en fritidseiendom ved sjøen i Lillevik kommune i april 1998. Eiendommen besto av en liten hytte, et lite uthus og en tomt på 5 dekar. Hun inngikk skriftlig avtale og fikk skjøtet overlevert. Skjøte ble tinglyst 1. mai 1998.

Spm. 1: Gir denne tinglysningen rettsvern mot selgerens konkursbo, hvis konkurs åpnes 15. juni?

På sammen eiendom ble det 2. juni tinglyst to andre dokumenter. Det gjaldt en panterett til A og et utlegg til B.

Spm. 2: Hvordan blir prioritetsforholdet mellom rettigheten til Marte Kirkerud, panteretten til A og utlegget til B?

Marte Kirkerud bestemte seg våren 2003 for å selge eiendommen. Forretningsmannen Peder Ås var interessert. Han besiktiget eiendommen den 15. mars, og inngikk skriftlig avtale om kjøp av eiendommen to dager senere. Kjøpesummen var 1,2 millioner og skulle betales ved overlevering av skjøte på eiendommen. I følge grunnboka var det på overleveringstidspunktet, ikke tinglyst noen heftelser på eiendommen. Betaling av kjøpesummen og overlevering av skjøtet på eiendommen, fant sted den 21. mars 2003. Fem dager senere, den 26. mars, ble skjøtet levert sorenskriverkontoret hvor det ble tinglyst samme dag. Den 25. mars 2003 ble det tinglyst et utlegg i hytteeiendommen for et krav på kr. 50.000 som byggmester Lars Holm hadde mot Marte Kirkerud. Da Peder Ås ble klar over dette, hevdet han at utlegget ikke kunne gjøres gjeldende fordi byggmester Lars Holm hadde vært klar over at hytta var solgt da utlegget ble tinglyst den 25. mars. Holm bekreftet at han hadde hørt rykte om salget, men mente likevel at det var uten betydning da Marte Kirkerud hadde grunnbokshjemmel til hytteeiendommen den 25. mars.

Spm. 3: Hvordan skal konflikten mellom Peder Ås og Lars Holm løses?

I kjøpekontrakten mellom Peder Ås og Marte Kirkerud om hytteeiendommen var det i et eget punkt avtalt at Peder Ås også kjøpte en ca ett år gammel vedovn som var montert i hytta, samt en relativt ny påhengsmotor som befant seg i uthuset på eiendommen. Prisen for ovnen og motoren var henholdsvis kr. 8.000 og kr. 12.000. Betalingen fant sted 21. mars 2003. Den 10. april 2003 fikk Peder Ås et brev fra Fyringshuset AS, der det ble gjort oppmerksom på at forfalte avdrag på den ovnen som Marte Kirkerud hadde kjøpt i 2002 ikke var betalt. De ville derfor gjøre sin salgspantrett gjeldende, og forlange ovnen utlevert. Peder Ås bestred ikke at det var inngått avtale om salgspant mellom selskapet og Marte Kirkerud, selv om han ikke hadde hatt noen anelse om dette tidligere. Han mente at avtalen var ugyldig, i hvert fall kunne den ikke gjøres gjeldende mot han.

Spm. 4: Var avtalen om salgspant i vedovnen mellom Marte Kirkerud og Fyringshuset AS en gyldig avtale?

Spm. 5: Forutsatt av avtalen var gyldig: Kan avtalen om salgspant gjøres gjeldende mot Peder Ås?

I begynnelsen av april 2003 ble Peder Ås oppsøkt av Gro Nes, som dokumenterte at hun hadde kjøpt påhengsmotor av Marte Kirkerud allerede 1. mars 2003. Hun fremviste også kvittering for at motoren var betalt. Avtalen mellom Marte Kirkerud og Gro Nes, var at Gro Nes skulle hente motoren "når det passet henne". Motoren stod fremdeles i uthuset på hytteeiendommen hvor den hadde stått siden høsten 2002.

Spm. 6: Er det Peder Ås eller Gro Nes som vinner rett til båtmotoren?

OPPGAVE 2

Dataservice AS drev med omsetning av datautstyr. Dataservice AS hadde en tid hatt økonomiske problemer og skattefuten begjærte selskapet konkurs. Begjæringen om konkurs kom inn til skifteretten 1. mars og skifteretten tok konkursbegjæringen til følge 5. mars.
BG Computers AS har gjentatte ganger krevd Dataservice AS for betaling av gammel varegjeld på kr. 53.000 og til slutt sa de klart i fra at ytterligere leveranse av deler og varer kun kom på tale mot kontant betaling og oppgjør av gammel gjeld. For å sikre fortsatt leveranse tilbød Dataservice AS, BG Computers AS betaling i form av et maleri av den kjente kunstneren Gustav Munk. Maleriet hadde en verdi på 50.000, den resterende delen av gjelden betalte Dataservice AS kontant. Maleriet og pengene ble overlevert til BG Computers AS, 20. november året før.

Spm. 7: Kan boet kreve at maleriet tilbakeføres til boet?

Dataservice AS hadde også solgt en del kontorutstyr, som på grunn av oppsigelser var overflødig for firmaet. Petra Moen, som var i ferd med å starte opp næringsvirksomhet, inngikk den 15. februar avtale med Datautstyr AS om kjøp av nærmere spesifisert kontorutstyret for kr. 15.000. Skriftlig avtale ble inngått. Kontorutstyret skulle leveres og betales den 20. februar, siden Petra Moen regnet med at hennes kontorlokaler var ferdig oppusset denne datoen. På grunn av sykdom hos Petras snekkere ble ikke lokalene klare til den avtalte dato og hun måtte utsette hentingen av utstyret. Dataservice AS og Petra Moen ble derfor enige om at kontorutstyret skulle stå hos Dataservice AS inntil lokalene hennes ble klare. Petra Moen betalte likevel kjøpesummen til avtalt tid. Da Dataservice AS gikk konkurs hadde Petra Moen fortsatt ikke hentet kontorutstyret. Hun krevde utstyret utlevert fra boet. Boet mente at hun bare hadde krav på å få dividende av den betalte kjøpesummen.

Spm. 8: Kan Petra Moen kreve kontorutstyret utlevert?

NYNORSK

OPPGÅVE 1

Marte Kirkerud, som er sjølvstendig næringsdrivande bonde, erverva ein fritidseigedom ved sjøen i Lillevik kommune i april 1998. Eigedomen besto av ei lita hytte, eit lite uthus og ei tomt på 5 dekar. Ho inngjekk skriftleg avtale og fekk skjøte overlevera. Skjøte blei tinglyst 1. mai 1998.

Spm. 1: Gir denne tinglysninga rettsvern mot seljarens konkursbu, om konkurs vart opna 15. juni?

På same eigedom ble det 2. juni tinglyst to andre dokument. Det gjaldt ein panterett til A og eit utlegg til B.

Spm. 2: Korleis blir prioritetsforholdet mellom rettigheita til Marte Kirkerud, panteretten til A og utlegget til B?

Marte Kirkerud bestemte seg våren 2003 for å selje eigedomen. Forretningsmannen Peder Ås var interessert. Han tok eigedomen i augesyn den 15. mars, og inngikk skriftleg avtale om kjøp av eigedomen to dagar seinare. Kjøpesummen var 1,2 millionar og skulle betalast ved overlevering av skjøte på eigedomen. I følgje grunnboka var det på overleveringstidspunktet, ikkje tinglyst heftingar på eigedomen. Betalinga av kjøpesummen og overlevering av skjøte på eigedomen, fant stad den 21. mars 2003. Fem dagar seinare, den 26. mars, blei skjøte levera sorenskrivarkontoret der det blei tinglyst same dag. Den 25. mars 2003 blei det tinglyst eit utlegg i hytteeigedomen for eit krav på kr. 50.000 som byggmeister Lars Holm hadde mot Marte Kirkerud. Da Peder Ås blei klar over dette, hevda han at utlegget ikkje kunne gjerast gjeldande, fordi byggmeister Lars Holm hadde vore klar over at hytta var seld da utlegget blei tinglyst den 25. mars. Holm stadfesta at han hadde hørt rykte om salet, men meinte likevel at det var utan verdi da Marte Kirkerud hadde grunnboksheimel til hytteeigedomen den 25. mars.

Spm. 3: Korleis skal konflikten mellom Peder Ås og Lars Holm løysast?

I kjøpekontrakten mellom Peder Ås og Marte Kirkerud om hytteeigedomen vart det i eit eige punkt avtala at Peder Ås også kjøpte ein ca eit år gammal vedomn som var montert i hytta, samt ein relativt ny påhengsmotor som vart oppbevara i uthuset på eigedomen. Prisen for omnen og motoren var høvesvis kr. 8.000 og kr. 12.000. Betalinga fann stad 21. mars 2003. Den 10. april 2003 fekk Peder Ås eit brev frå Fyringshuset AS, der det blei det gjort merksam på at forfalne avdrag på den omnen som Marte Kirkerud hadde kjøpt i 2002 ikkje var betalt. Dei ville derfor gjere salspantretten gjeldande, og forlanga omnen utlevera. Peder Ås satt seg ikkje imot at det var inngått avtale om salspant mellom selskapet og Marte Kirkerud, sjølv om han ikkje hadde hatt noko aning om dette tidlegare. Han meinte at avtala var ugyldig, i alle høve kunne den ikkje gjerast gjeldande mot han.

Spm. 4: Var avtalen om salspant i vedomnen mellom Marte Kirkerud og Fyringshuset AS ei gyldig avtale?

Spm. 5: For det tilfelle at av avtalen var gyldig: Kan avtalen om salspant gjerast gjeldande mot Peder Ås?

I byrjinga av april 2003 blei Peder Ås oppsøkt av Gro Nes, som dokumenterte at ho hadde kjøpt påhengsmotor av Marte Kirkerud allereie 1. mars 2003. Ho visa også fram ei kvittering for at motoren var betala. Avtala mellom Marte Kirkerud og Gro Nes, var at Gro Nes skulle hente motoren "når det passa for ho". Motoren stod framleis i uthuset på hytteeigedomen der den hadde stått sida hausten 2002.

Spm. 6: Er det Peder Ås eller Gro Nes som vinn rett til båtmotoren?

OPPGÅVE 2

Dataservice AS dreiv med omsetning av datautstyr. Dataservice AS hadde ei tid hatt økonomiske problem og skattefuten begjæra selskapet konkurs. Begjæringa om konkurs kom inn til skifteretten 1. mars og skifteretten opna konkurs den 5. mars.
BG Computers AS hadde fleire gonger kravd Dataservice AS for betaling av gammal varegjeld på kr. 53.000 og til slutt sa dei klart i frå at ytterlegare leveranse av deilar og varer berre kom på tale mot kontant betaling og oppgjer av gammal gjeld. For å sikre framleis leveranse tilbaud Dataservice AS, BG Computers AS betaling i form av eit måleri av den kjende kunstnaren Gustav Munk. Måleriet hadde ei verdi på 50.000, den resterande delen av gjelda betala Dataservice AS kontant. Måleriet og pengane ble overlevera til BG Computers AS, 20. november året før.

Spm. 7: Kan buet krevje at maleriet tilbakeførast til buet?

Dataservice AS hadde også seld ein del kontorutstyr, som på grunn av oppseiingar var til overs for firmaet. Petra Moen, som var i ferd med å starte opp næringsverksemd, inngikk den 15. februar avtale med Datautstyr AS om kjøp av nærmare spesifisert kontorutstyr for kr. 15.000. Skriftleg salsavtale blei inngått. Kontorutstyret skulle leverast og betalast den 20 februar, sidan Petra Moen regna med at hennar kontorlokale var ferdig oppussa denne datoen. På grunn av sjukdom hos Petras snekkarar blei ikkje lokala klare til den avtala datoen og ho måtte utsette hentinga av utstyret. Dataservice AS og Petra Moen blei derfor einige om at kontorutstyret skulle stå hos Dataservice AS inntil lokala hennar blei klare. Petra Moen betalte likevel kjøpesummen til avtala tid. Da Dataservice AS gjekk konkurs hadde Petra Moen framleis ikkje henta kontorutstyret. Hun kravde å få utstyret utlevera frå buet. Buet meinte at ho berre hadde krav på få dividende av den betala kjøpesummen.

Spm. 8: Kan Petra Moen krevje kontorutstyret utlevert?